

Sikkerhetskontroll av bilen		Hva skal eleven gjøre?
Vognkortet:		
1	Hva er største tillatte totalvekt på tilhenger denne bilen kan trekke?	Se/vis si vognkort
2	Hvilke konsekvenser kan man få dersom man kjører med for tung tilhenger på bilen? b) Hvilke ulemper kan du oppleve dersom du har for tung last i bilen?	Veggrep på forhjulene blir redusert, kursstabiliteten blir redusert, bremselengde økes, blendingsfare ved at lyktene heves b) Kjøreegenskaper blir redusert, bremselengde økes, samt det er blendingsfare dersom lyktene og fronten på bilen heves
3	Hvor stor tillatt totalvekt kan tilhengeren bak denne bilen ha når føreren har førerkort på klasse B (personbil)? b) Hvilke konsekvenser kan det få å kjøre med tilhenger med for stor tillatt totalvekt?	Se/vis i vognkort, eller førerkortforskriftene. b) Det er ulovlig, man får redusert veggrep, kursstabiliteten blir redusert, bremselengden blir lengre, samt blendingsfare siden fronten blir hevet av vekten bak.
Bremser:		
4	Kontrollere om bremsekraftforsterker virker b) Er det forsvarlig å kjøre hvis bremsekraftforsterker ikke virker? Begrunn svaret.	Utføre kontroll; trykk på bremsepedalen til den blir hard (5-6 ganger) Hold trykk på bremsepedal samtidig som du starter bilen. Pedal skal nå synke inn. b) Som regel er det IKKE forsvarlig, da dette gir nedsatt bremseeffekt. Samt at pedalen blir VELDIG tung og hard.
5	Kontrollere bremsevæsknivået b) Hva vil du gjøre dersom bremsevæsknivå er for lavt?	Kontrollere om væsknivået i beholder for bremsevæske under panseret på bilen. b) Det kan være slitte bremseklosser, noe som gjør at bremsesystemet trenger mer væske for å «trykke» bremseklossene inn mot bremsekivene. Det kan være også være lekkasje i bremsesystemet. Ta bilen til verksted for kontroll.

Sikkerhetskontroll av bilen		Hva skal eleven gjøre?
6	<p>Kontrollere om bremsene har skjevtrekk</p> <p>b) Hva kan være årsaken til skjevtrekk?</p>	<p>Kjøre mellom 30-40 km/t rett frem, og deretter bremse samtidig som du holder løst i rattet. Bilen skal i utgangspunktet holde kursen rett frem.</p> <p>b) Det er en feil ved bremsene, som gjør at de ikke slites likt. Trekker bilen til venstre side, da er bremsene mest slitt på venstre side. Trekker den til høyre, da er de mest slitt på høyre side. Besøk verksted for å fikse problemet.</p>
7	<p>Kontrollere om varselslampen for to-krets bremsessystem/driftsbremse virker.</p> <p>b) Hva vil du gjøre dersom lampen begynner å lyse under kjøring?</p>	<p>Identifisere varselslampen (!) samme lampe som park-bremse/håndbrekk, få den til å lyse, og få den til å slukke. Start motor, ta av og på håndbrekket.</p> <p>b) Stans, finn evt. årsak. (Dette kan være at to-krets systemet ikke fungerer, eller at det er lite bremsevæske, evt. at håndbrekket er feil). Kanskje det er teknisk feil, og en defekt styreenhet.</p>
8	<p>Kontrollere om varselslampen for ABSbremsene virker.</p>	<p>Identifisere varselslampen, som viser gul skrift med ABS. Få den til å lyse og deretter slukke. Dette er en lampe som skal lyse når du tar tenning på/motor igang, og den skal slukke automatisk etter noen sekunder.</p>
Dekk:		
9	<p>Kontrollere dekk og felg for skader</p> <p>b) Hvilke skader er mest vanlig?</p>	<p>Visuell kontroll, sjekk om det er noe «unaturlig» ved hjulene.</p> <p>b) Rifter i dekkets side, bulker i felgen, fører til ustabilitet, bobler i siden på dekket, forsterkningen i dekket vil da være veldig redusert.</p>

Sikkerhetskontroll av bilen		Hva skal eleven gjøre?
10	<p>Kontrollere dekkslitasje på begge forhjul</p> <p>b) Hva kan dekkslitasjen fortelle deg?</p>	<p>Visuell kontroll. Er hjulene slitt jevn i mønsteret?</p> <p>Dersom det er for lite lufttrykk, vil dekkene være slitt på siden. Dersom det er for mye lufttrykk, vil dekkene være slitt på midten.</p> <p>Dersom det er slitt bare på ene siden, kan det fortelle oss at forstillingen på hjulene kan være skjev.</p>
11	<p>Kontrollere mønsterdybden på dekkene på begge forhjulene.</p> <p>b) Hva er risikoen ved å kjøre med for liten mønsterdybde?</p>	<p>Visuell kontroll, evt. bruk av dybdemåler eller slitasjevarsler på dekkene. Minste tillatte mønsterdybde på sommerdekk er 1,6 mm, og på vinterdekk er det min. 3,0 mm. I dekkmønsteret finner vi også små «gummiklumper» som indikerer hvor slitt dekkene er.</p> <p>b) Dårlig veggrep, samt økt fare for vannplaning</p>
12	<p>Hva er riktig lufttrykk i forhjulene på denne bilen?</p> <p>b) Kontrollere om lufttrykket er riktig i forhjulene?</p>	<p>Se instruksjonsbok eller annen merking på bilen. Dette kan være i tanklokk for drivstoff eller i dørkarm/på døren.</p> <p>b) Visuell kan man se om dekket er jevnt slitt, eller bruk lufttrykksmåler. Noen dekk er laget slik at man kanskje må ha høyere lufttrykk enn oppgitt.</p>
13	<p>Kontrollere om begge forhjulene på denne bilen har nok mønsterdybde.</p> <p>b) Hva er kravet til mønsterdybde på vinter- eller sommerdekk?</p>	<p>Visuell kontroll, dybdemåler eller slitasjevarsler på dekk.</p> <p>Vinterdekk: min. 3,0 mm Sommerdekk: min. 1,6 mm</p>
14	<p>Hva er riktig dekkdimensjon for denne bilen?</p> <p>b) Kontrollere om forhjul har riktig dimensjoner?</p>	<p>Kontrollere i vognkortet.</p> <p>b) Visuell kontroll</p>

Sikkerhetskontroll av bilen		Hva skal eleven gjøre?
15	<p>Hvor stor bæreevne må dekkene ha på denne bilen?</p> <p>b) Kontrollere om bakdekkene har riktig bæreevne.</p>	<p>Kontrollere i vognkortet. Defineres som «Min. hast.» og deretter en bokstav.</p> <p>b) Visuell kontroll. På dekket står det kanskje 245/45R17 95W, mens det vognkort står Min.hast. W.</p> <p>W kommer før Z i alfabetet, noe som gjør at disse dekkene tilfredsstiller kravet om min. W. Det vil også stå følgende på dekket: «Max Load: 690 kg»</p>
Lys og lykter		
16	<p>Kontrollere at alle bremselysene virker</p> <p>b) Er det forsvarlig å kjøre når ikke bremselysene virker?</p>	<p>Sjekk at bremselys på venstre og høyre side fungerer, samt høytsittende bremselys fungerer.</p> <p>b) Nei, det er ikke forsvarlig. Feilen kan være røket sikring eller lyspærer som ikke virker.</p>
17	<p>Kontrollere om nødsignallyset virker.</p> <p>b) I hvilken situasjon er det riktig og viktig å bruke nødsignallyset?</p>	<p>Slå på lyset, sjekke alle lys ute på bilen.</p> <p>b) ved nødstopp for å markere bil, samt at det er situasjon som krever ekstra oppmerksomhet.</p>
18	<p>Kontrollere at nærlyset virker, og at det er riktig innstilt.</p> <p>b) Hvilke ulemper kan det ha om nærlyset er feil innstilt?</p>	<p>Slå på nærlyset, kjør inn mot en vegg e.l. for å se om det er lys fra begge lykter.</p> <p>b) Blending av møtende trafikanter, samt at siktstrekningen i mørke kan bli redusert.</p>
19	<p>Kontrollere om kurve/tåkelyset fungerer?</p> <p>b) Hvilke ulempe vil det ha om kurve/ tåkelys blir brukt feil?</p>	<p>Slå på lysene, visuell kontroll</p> <p>b) Blendingsfare, irritasjon eller bot for feil lysbruk</p>
20	<p>Kontrollere om tåkelys bak fungerer.</p> <p>b) Hvilke ulemper kan det ha om tåkelysene bak brukes feil?</p>	<p>Slå på tåkebaklys ved hjelp av bryter.</p> <p>b) De kan være sterkt blendende, spesielt om man kjører i kø.</p>

Sikkerhetskontroll av bilen		Hva skal eleven gjøre?
21	<p>Kontrollere at parkeringslys, baklys og skiltlys virker.</p> <p>b) I hvilken situasjon er det viktig at parkeringslysene er i orden?</p>	<p>Dette er de lysene som kommer på automatisk når man starter bilen. Kontrollere at de virker ved å gå rundt bilen.</p> <p>b) Parkering i mørket uten andre lyskilder</p>
Styring		
22	<p>Kontrollere at styringen er i orden</p> <p>b) Hva kan være årsaken til at bilen drar til en av sidene?</p>	<p>Rattutslag til begge sider, sjekke dødgang styring (max. 2-3 cm), selvoppretting av styring, ulyder, og om bilen er retningsstabil.</p> <p>Det kan være feil på forstillingen eller forskjellig lufttrykk på venstre og høyre side.</p>
23	<p>Kontrollere om servostyringen fungerer.</p> <p>b) Er det forsvarlig å kjøre dersom ikke servorstyringen virker?</p>	<p>Start motor samtidig som du svinger mot venstre eller høyre. Rattet skal da bli lett idet du starter motoren.</p> <p>b) Ja, det kan være forsvarlig, men styringen vil bli veldig tung. Dersom bilen har elektromagnetisk styring, vil det ikke være forsvarlig, da dette kan ødelegge styringen ytterligere.</p>
24	<p>Kontrollere om bilen er retningsstabil.</p> <p>b) Hva kan være årsaken til at bilen trekker til en av sidene?</p>	<p>Kjøre bilen i ca. 30 km/t med løst rattgrep. Bilen skal gå rett frem.</p> <p>b) Det kan være feil lufttrykk, eller feil i forstillingen på hjulene.</p>
Annet		
25	<p>Finn frem reflekseven</p> <p>b) Hvor vil du plassere varselstrekanten om det blir aktuelt å sette den ut?</p>	<p>Den skal være tilgjengelig fra førersetet, og kan eksempelvis ligge i døren, i hanskerommet, under setet eller i eget rom.</p> <p>b) Den skal være godt synlig for andre trafikanter. Utenfor tettbygde strøk bør den stå mellom 100-200 m fra bilen og aktuell situasjon. Innenfor tettbygde strøk bør man vurdere forholdene.</p>

Sikkerhetskontroll av bilen		Hva skal eleven gjøre?
26	<p>Kontrollere om vinduspusser/visker virker på forskjellige hastigheter.</p> <p>b) Hva kontrollerer du på vindusviskere?</p>	<p>Bruk vindusviskerhendel for å sjekke de forskjellige hastigheter.</p> <p>b) Slitasje, rifter, løs gummi eller striper under visking.</p>
27	<p>Still inn varmeapparatet slik at is og dugg på frontruten fjernes så effektivt som mulig.</p> <p>b) Still inn varmeapparatet slik du vil ha det under kjøring.</p>	<p>Vifter opp i frontrute, temperatur opp! Varmetråder i bakrute og på speil settes på.</p> <p>b) Behagelig temperatur</p>
28	<p>Vis hvordan du vil fjerne dugg fra bakruten.</p> <p>b) Vis hvordan du vil fjerne is eller dugg fra sidespeilene?</p>	<p>Trykk på knappen for varmetråder i bakruten (Rearview)</p> <p>b) Ofte samme knappen som varmetråder på bakrute. Kanskje egen knapp.</p>
29	<p>Kontrollere at batteriet sitter fast</p> <p>b) Hva er risikoen ved å kjøre med løst batteri?</p>	<p>Åpne panser, og forsøk å dytte i batteriet. Det skal ikke flytte på seg.</p> <p>b) Det kan være batterisyrøsøl, og det kan føre til kortslutning.</p>
30	Kontrollere at lydhornet virker	Trykk på rattet, og hornet.
31	<p>Kontrollere at vindusspyleren virker</p> <p>b) Vis hvor man fyller på spylervæske</p>	<p>Utføres</p> <p>Vise beholder under panseret.</p>
32	<p>Kontrollere alle bilbeltene</p> <p>b) Hva er risikoen ved å bruke bilbeltet med slappe beltestrammere?</p>	<p>Slitasje, rifter og skader. Virker beltestrammeren? Kontrollere.</p> <p>b) Beltet vil ligge løst, og vil ikke stramme godt nok ved sammenstøt.</p>
33	<p>Finn frem varselstrekant, og monter denne skikkelig.</p> <p>b) Hvor langt fra bilen bør du gå før du setter den i fra deg?</p>	<p>Utføres.</p> <p>b) Monter den ved bilen, gå med reflekssiden på varselstrekant i retningen du går for å vise deg selv. Ta på refleks før du går med trekant.</p>

Sikkerhetskontroll av bilen		Hva skal eleven gjøre?
34	<p>Sett på nødsignallyset(nødblink)</p> <p>b) Hvilke lys må ikke stå på sammen med nødsignallyset(nødblink)?</p>	<p>Utføres ved å trykke på den røde trekanten i bilen.</p> <p>b) Fjern- eller nærlys vil minske effekten av nødsignallyset. Optimalt bør man ha nødsignallys alene, da det gir best effekt.</p>
35	<p>Kontrollere at varselslampen for kollisjonsputen virker.</p> <p>b) Har det noen betydning hvilke passasjerer du plasserer i forsetet når bilen har airbags/kollisjonsputer foran?</p>	<p>Tenning på, lyset skal lyse, og deretter slukke.</p> <p>Barn og kortvokste kan skades ved utløsning av airbag.</p>
36	<p>Kontrollere motoroljenivået</p> <p>b) Vis påfyllingsstedet for motoroljen.</p>	<p>Skal være mellom min og max på peilepinne til motorolje.</p> <p>b) Vis i motorrommet hvor man fyller på olje.</p>